Uit een werk van Jean Leclercq († 1993)[•]

Het eerste dat opvalt in het leven van de monniken uit de vroege middeleeuwen,
is hun krachtig verlangen naar het leven aan de overzijde,
naar het leven van de eindtijd.
Want volgens hun diepe overtuiging
is alles in deze wereld van voorbijgaande aard,
Daarom houden zij niet op hun aandacht te richten op het hemelse.
Wie deze voorkeur, gegeven aan God,
totaal wil beleven, moet dan ook wegtrekken.
Hij wordt een 'vreemdeling',
hij maakt zich los van alles en allen, om God te vinden.
Het bestaat voor alles in een wegtrekken uit zijn vaderland,
in de zin van het verbreken van alle banden
die in de primitieve gemeenschap de mens bonden aan zijn stam.
Het is een wegtrekken naar een land, waar men een onbekende is,
waarvan men de taal niet spreekt, waar men een rechteloze is.
Het is een radicaal zich onthechten en ontwortelen,
arm en vergeten zijn, om alleen voor God te leven.
Het doet er weinig toe welke vorm van bestaan men vindt.
Het leven van deze heilige monniken
is gekenmerkt door een niet- gebonden zijn,
waarin zij de diepe betekenis van hun leven willen uitdrukken.
Wat van belang is,
is de onvoorwaardelijke liefde tot de Heer Jezus Christus.
Alleen dit kan tellen, dat men er naar streeft
voor altijd bij Hem te zijn in zijn Rijk, het enige echte vaderland.

In deze gedachtewereld moet men het verschijnsel plaatsen
van het 'missionaire monnikenleven'.
Deze monnik- missionarissen zijn nooit talrijk geweest.
Sommigen zijn het geworden in de loop van een lange ontwikkeling,
waarin hun roeping tot ballingschap
zich omvormde tot een roeping tot apostel.
Anderen zijn het alleen gebleven
omdat pausen hen er nadrukkelijk toe aanspoorden.
Dit verklaart waarom de bekering van onze landen
zich zo langzaam heeft voltrokken.
Op zich beschouwd was het monnikenleven niet missionair;
het was voor alles contemplatief,
dat wil zeggen, helemaal gericht op het God zoeken.
Deze monnik is vrij, omdat hij vrijwillig in ballingschap is gegaan.
Hij heeft de vrijheid gekozen, niet de onafhankelijkheid,
en als hij verzaakt aan de dienstbaarheid in het sociale leven,
en zelfs in de christelijke gemeenschap,
dan is het 'om geheel vrij, zich te kunnen onderwerpen
aan de voorschriften van de Heer.'

• **Jean Leclercq,** le monachisme du haut moyen âge. Théologie de la vie monastique, Paris, Aubier 1961.

UITGAVE: WOORD & BEZINNING © Stichting IWVL - Arnhem